

Natuurbeschermingswacht

aan: College van Westerveld
email: info@gemeentewesterveld.nl

betreft: ZIENSWIJZE Hooiweg Wilhelminaoord

datum: 21 jan 2026

van: Stichting Natuurbeschermingswacht
Gerard ter Borchstraat 51, 7944 GM Meppel
info@natuurbeschermingswacht.nl
www.natuurbeschermingswacht.nl
KvK-nummer 41019696
0522-260791

Geacht college,

Hierbij maken wij een zienswijze kenbaar inzake het ontwerp bestemmingsplan met de volgende kenmerken:

omschrijving: TAM-Omgevingsplan hoofdstuk 22z Hooiweg Wilhelminaoord
zaaknummer: 2025-021852
IMRO-nummer: NL.IMRO.1701.509TAMHooiweg-0001
zaaknummer: Gemeenteblad 2025, 533178
vindplaats: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2025-548701.html>

Inleiding

Er is in Nederland een grote urgentie om woningen te bouwen. Nog urgenter is echter de noodzaak om mensen te beschermen tegen landbouwgif. Met landbouwgif worden gewasbeschermingsmiddelen bedoeld die, nadat zij op akkers zijn toegepast, het behandelde perceel verlaten. Buiten dat perceel beschermen zij geen gewassen meer, maar blijven zij wel giftig voor mens dier en het milieu, wat de term landbouwgif passend maakt.

De overheden en wetgever hebben de laatste decennia nagelaten om een juiste invulling te geven aan:

1. naleving Habitatrichtlijn
2. bescherming mens dier en milieu

Die twee punten maken nu dat woningbouw volgens het ter inzage gelegde plan niet mogelijk is. Het plan kan niet vastgesteld worden. Een zeer droevige kwestie want dit had voorkomen kunnen worden als de overheden eerder de problemen aangepakt zouden hebben.

Hieronder volgt per genoemd onderdeel een onderbouwing.

Onderbouwing naleving Habitatrichtlijn

Het plan maakt gebruik van intern salderen. Dat mag enkel in een passende beoordeling en als voldaan is aan het additionaliteitsvereiste, zie [ECLI:NL:RVS:2026:193](#). Hieraan is niet voldaan. Daarom kan het plan niet vastgesteld worden.

Hoewel woningbouw weinig bijdraagt aan verslechtering van Natura 2000, is het probleem groot, omdat de overheid in de laatste decennia het probleem niet aangepakt heeft.

Al jaren geleden hebben wij naar voren gebracht dat woningbouw zeer goed mogelijk is. Wij hebben een rekenvoorbeeld gegeven: 12 woningen in ruil voor 1,5 stuks melkvee. Helaas is het belang van de agrarische sector altijd voorgegaan. Dus nu geen woningen. Dit zijn bewuste keuzes van overheden geweest.

Nu het plan passend beoordeeld moet worden ontstaat overigens ook een mer-plicht, want die ontstaat als een plan of project passend beoordeeld moet worden. In de mer moet ook de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen beoordeeld worden.

Onderbouwing bescherming mens dier en milieu

Dit deel ziet op de 50-meter spuitvrije zone. 50 meter is volstrekt onvoldoende. Ook bestaat geen juiste motivatie waarop de 50 meter is gebaseerd. Beide punten worden hieronder uitgewerkt.

In de toelichting van het plan staat:

" 4.4 Spuitzones

4.4.1 Wettelijk kader

Er bestaat in Nederland geen specifieke landelijke wetgeving voor spuitzones; een spuitzone is een vuistregel van 50 meter die uit de rechtspraak van de Raad van State is voortgekomen om gevoelige functies (zoals woningen) te beschermen tegen gewasbeschermingsmiddelen. Hoewel deze 50 meter geen harde norm is, wordt de

afstand in de praktijk vaak gehanteerd om de volksgezondheid te waarborgen. De afstand van 50 meter wordt dan gezien als veilige afstand."

De 50 meter is wat vaak genoemd wordt vaste rechtspraak van de Raad van State. In een uitspraak van de Raad van State ([ECLI:NL:RVS:2025:4407](#)) staat:

"Goede ruimtelijke ordening: gewasbeschermingsmiddelen

[..]

Uit vaste rechtspraak van de Afdeling volgt dat in het algemeen een afstand van 50 m tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt niet onredelijk wordt geacht."

Onredelijk achten is niet het geschikte toetsingskader om invulling te geven aan het beschermen van mens, dier en het milieu, een primaire taak van de Raad van State, Westerveld en tevens een doel van het recht van de Unie (VWEU). Het is een verdrietige vertoning van één van de hoogste rechtscolleges 'onredelijk achten' als motivatie gebruikt. Juridisch gezien is dit een ernstig motivatiegebrek.

Omdat er geen sprake is van een motivatiegebrek is er ook geen sprake van een evenwichtige toedeling van functies als bedoeld in '4.4.3 Conclusie'.

Ctgb

Op 08 december 2025 verscheen op de website van het Ctgb een zogeheten *position paper* met de titel *"Van toelating naar afweging: omgaan met zorgen over gewasbescherming"*. Hierin staat onder andere het volgende (p. 1):

*"Ondanks het hoge beschermingsniveau kan de toelatingssysteem geen absolute zekerheid bieden. **Bepaalde gezondheidseffecten kunnen nog niet volledig worden meegenomen bij de beoordeling.** Het gaat bijvoorbeeld om **neurodegeneratieve aandoeningen** (zoals de ziekte van Parkinson) en om **effecten van cumulatieve blootstelling (het "cocktaileffect")**. Om deze effecten te kunnen beoordelen ontbreekt momenteel een toetsingskader."*

Bron Ctgb:

<https://www.ctgb.nl/documenten/2025/12/08/position-paper-van-toelating-naar-afweging>

De Gezondheidsraad

De Gezondheidsraad heeft op 12 nov 2025 een nieuw advies gepubliceerd: 'Gezondheidswinst door inzet biocontrol voor gewasbescherming'.

Vindplaats:

<https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/2025/11/12/advies-gezondheidswinst-door-inzet-biocontrol-voor-gewasbescherming>

De eerste zin van de inleiding is:

"Het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw levert risico's op voor gezondheid en milieu."

Hoofdstuk 2 'huidige aanpak gewasbescherming' is relevant voor onderhavige zaak. De stichting verzoekt u dit hoofdstuk integraal te lezen.

GGD

De GGD ziet op de gevolgen voor mensen. De GGD heeft een informatiepagina inzake

bestrijdingsmiddelen:

<https://ggdleefomgeving.nl/schadelijke-stoffen/bestrijdingsmiddelen/>

Er staat onder andere:

"We weten niet wat precies een veilige afstand is. We weten wel dat mensen dichtbij velden meer in aanraking komen met bestrijdingsmiddelen dan mensen die verder weg wonen. Maar we weten nog niet wat dat voor de gezondheid van die mensen betekent."

En biociden

Het plan ziet alleen op gewasbeschermingsmiddelen en ten onrechte niet op biociden. Tekst in een plan moet lettererlijk genomen worden. Daarom is belangrijk dat tekst op dit punt aangevuld wordt met verbod op biociden.

Over de afstand

In dit deel een bespreking van bronnen inzake de afstand.

Meten=Weten

Uit recente metingen en rapportage van Meten=Weten blijkt dat dat vele stoffen in gewasbeschermingsmiddelen zich over een afstand van in ieder geval meer dan 7 kilometer verspreiden:

"Het dichtstbijzijnde bewoonde gebied ligt op **tenminste 7 kilometer afstand**. Stoffen die hier gevonden worden zijn onmogelijk te relateren aan de onmiddellijke nabijheid van woonwijken, industrie of landbouw, wat bewijs is dat deze stoffen zich tenminste 7 kilometer hebben verplaatst via de lucht, ver van de plek waar ze hun oorsprong hebben."

Vindplaats rapport:

<https://div.metenweten.nl/misreader/imgcms/MW-files/2025-10-12-Pesticidemetingen-Marker-Wadden.pdf>

De afstandsgrens middelen met PFAS

Een aanzienlijk aantal toegelaten middelen bevat PFAS. Deze stoffen kenmerken zich door een hoge mobiliteit, waardoor zij zich over zeer grote afstanden kunnen verplaatsen. De nadere toelichting op deze stoffen en de wijze van verspreiding daarvan is staat op de website van de stichting:

<https://www.natuurbeschermingswacht.nl/page/m21490-bijlage-v01-bestrijdingsmiddelen-PFAS.html>

Hieronder zeer kort de kern van die pagina:

Het RIVM schrijft:

"In totaal staan er 133 middelen in de Ctgb-toelatingendatabank met een werkzame stof die onder de OECD-definitie (2021) van PFAS valt (13 biociden en 120 gewasbeschermingsmiddelen)."

PFAS:

- verplaatsen zich over zeer grote afstanden (**duizenden kilometers**) door lucht en water
- zijn gevaarlijk voor mens dier en het milieu

Hoger beroep zaak Milieudefensie

In de uitspraak in de zaak van Milieudefensie heeft de Afdeling uitspraak gedaan op 2 apr 2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1428](#). De zaak ging om handhaving inzake het gebruik van bestrijdingsmiddelen en de gevolgen voor Natura 2000-gebieden. De zaak is relevant omdat er in die zaak gekeken is naar de verspreiding van bestrijdingsmiddelen. Onder 3.1 staat:

*" [...] Uit het OBO blijkt juist dat restanten van gewasbeschermingsmiddelen zijn gevonden op percelen op **meer dan 500 m afstand** van de percelen waarop de lelieteelt plaatsvindt, aldus de rechtbank. Ook de enkele stelling van het college dat het Ctgb in zijn algemeenheid onderzoek verricht naar de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen op het milieu is onvoldoende om te kunnen concluderen dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet kan leiden tot effecten op Natura 2000-gebieden"*

Het genoemde OBO is een onderzoek van het RIVM. In het Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO) is aangetoond dat de stoffen vaak ondoorgrondelijke trajecten afleggen waardoor ze ook in de huizen van omwonenden en zelfs in babyluiers worden aangetroffen.

Bron: <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2019-04/Onderzoeksrapport%20OBO.pdf>

Op basis van bovenstaande valt te stellen dat 500 meter geen veilige afstand is, niet voor de mens en niet voor het milieu en/of de natuur.

Tussenconclusie

De tussenconclusie van dit hoofdstuk is:

1. 50 meter is aantoonbaar onvoldoende
2. de afstand is afhankelijk van de stof, er is geen zicht op welke stoffen toegepast zullen worden
3. de toelating door het Ctgb geeft onvoldoende zekerheid

Tenslotte

Door jarenlang structureel en bewust milieuproblemen niet aan te pakken en de agro-sector niet te beperken, is het niet mogelijk woningen te bouwen in de gemeente Westerveld.

Digitaal

De stichting verzoekt om enkel digitaal te corresponderen.

Hoogachtend,

ing. Geert Starre

Bijlage:

- 2025-04-30-NBW-stat-kvk-machtiging-2x2.pdf
- ondertekeningsdocument (handtekening op gescande 1e pagina)